

ESTE SIGURANȚA RUTIERĂ O PROBLEMĂ DE SĂNĂTATE PUBLICĂ ÎN ROMÂNIA?

GEOVANA CALINOIU¹, FLORENTINA LIGIA FURTUNESCU², DANA GALIETA MINCĂ³

¹ Doctorand, Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" București, ^{2,3} Universitatea de Medicină și Farmacie "Carol Davila" București

Cuvinte cheie: siguranță rutieră, decese prin accidente rutiere, strategie

Rezumat: Siguranța rutieră este o problemă importantă de sănătate publică în UE, care și-a propus înjumătățirea numărului de decese prin accidente rutiere în anul 2010, comparativ cu 2001. Articolul a urmărit să evalueze nivelul de realizare a acestei ținte în România. Indicatorul a fost analizat utilizând date din baza EUROCARE. Din păcate, România este departe de ținta UE și chiar departe de media celor 12 noi state membre (reducere de 16.8%), înregistrând atât în 2008, cât și în 2009 mai multe decese prin accidente rutiere decât în 2001 (cu 25%, respectiv cu 14%). Pentru anul 2009, aceasta a însemnat un exces de 346 de decese față de anul 2001 și respectiv de 1571 decese față de ținta UE pentru anul 2010. România este singurul stat membru care a avut această situație atât în 2008, cât și în 2009. Ca urmare, sunt necesare mai multe eforturi în plan național pentru a dezvolta obiective naționale realiste în legătură cu noua strategie UE 2011 – 2020 și mecanisme fezabile de implementare, pentru atingerea unor rezultate mai bune în viitor.

Keywords: road safety, road fatality, strategy

Abstract: Road safety is an important public health problem in EU, that had as goal to halve the number of road deaths by 2010 compared to 2001. This paper aimed to assess the degree of accomplishment of this target in Romania. The Romanian achievements were assessed, using EUROCARE database. Unfortunately Romania is far away from the average EU target and even far away from the average of the twelve new member states (reduction of 16.8%), reaching more traffic deaths in the last years than in 2001 (25% more in 2008 and 14% more in 2009). This means for 2009 an excess of 346 deaths compared to the baseline and of 1571 deaths compared to EU target for 2010. Romania is the only member state with such a high gap from the baseline in both years. More focus is needed at national level in order to develop appropriate objectives and feasible mechanisms to better implement the new strategy 2011 – 2020.

INTRODUCERE

Siguranța rutieră este o problemă de sănătate publică foarte importantă în UE. În anul 2001, Comisia a propus prin a doua "Carte albă privind politica europeană de transport" ca UE să își stabilească scopul de a înjumătăți decesele prin accidente rutiere în anul 2010 față de nivelul din 2001 (de la 54.300 în 2001 la 27.100 în 2010, pentru UE27). (1) Această țintă foarte ambițioasă a fost reconfirmată în Al Treilea Plan de Acțiune pentru Siguranța Rutieră (2003 – 2010), document care furnizează și 62 de propuneri de acțiuni concrete în domeniul siguranței vehiculelor, a drumurilor și a utilizatorilor de vehicule. (2) O evaluare la sfârșitul implementării celui de-al treilea plan de acțiune a arătat că numărul de accidente de trafic a scăzut, dar nu la nivelul așteptărilor. În anul 2008 s-a înregistrat la nivelul UE 27 o reducere de 28% față de anul 2001, în loc de procentul așteptat, de 42% (38.900 decese), iar în anul 2009 reducerea a ajuns la 35% în loc de 46% (35.500 decese).

SCOPUL STUDIULUI

Articolul a urmărit să evalueze gradul de îndeplinire a țintei europene în România.

MATERIAL ȘI METODĂ DE LUCRU

Inițial s-a realizat o analiză critică a documentelor

europene privind siguranța rutieră, pentru a identifica țintele și obiectivele acestora. Pe baza țințelor identificate au fost analizate țintele din România, utilizând baza de date CARE și alte baze de date internaționale și naționale.

REZULTATE

Deși tendința de evoluție a deceselor prin accidente rutiere la nivelul UE nu a fost conform așteptărilor, ea a fost totuși descrescătoare și nu foarte departe de țintă (-35% în anul 2009, față de -46% așteptat). Una dintre cele mai importante provocări privind întârzierea în atingerea țintei a fost reprezentată de accesul la UE în această perioadă a 12 state membre, care nu fuseseră luate în considerare în anul 2001. A existat o diferență importantă între statele membre vechi și cele noi (-40.8%, față de -16.8% în anul 2009). (4)

Din păcate, România este departe de media țintei realizate în UE și chiar departe de media statelor membre noi (fig. nr. 1). După primii doi ani, numărul de decese prin accidente rutiere a început să crească, modificarea procentuală față de anul 2001 devenind pozitivă din anul 2005. Diferența maximă față de ținta UE s-a înregistrat în anul 2008 (+25%). În anul 2009 numărul deceselor rutiere a fost cu 14.12% mai mare decât nivelul de referință, ceea ce a însemnat un exces de 346 decese comparativ cu anul 2001 și respectiv de 1571 decese comparativ cu nivelul la care trebuia ajuns în 2010.

¹Autor Corespondent: Florentina Ligia Furtunescu, str. Dr. Leonte Anastasievici, nr. 1-3, sector 5, București, România; e-mail: ffurtunescu@gmail.com; tel +40-21 3180713

Articol intrat în redacție în 27.07.2011 și acceptat spre publicare în 31.10.2011

ACTA MEDICA TRANSILVANICA Decembrie 2011; 2(4)31-32

Figura nr. 1. Modificarea procentuală anuală a deceselor prin accidente rutiere comparativ cu anul 2001, în România

Sursa: Baza de date CARE (3)

DISCUȚII

Deși România implementează toate directivele europene privind siguranța rutieră și are și unele măsuri naționale specifice (ex. concentrația de alcool în sânge la șoferi 0, conform legii), acest domeniu rămâne totuși o problemă uriașă de sănătate publică la nivel național. Decesele prin accidente rutiere au crescut între anii 2003 – 2008 și, deși în anul 2009 s-a evidențiat o scădere, diferența față de anul 2001 a rămas totuși pozitivă. România este singurul stat membru care a înregistrat valori pozitive ale diferenței față de anul 2001 atât pentru anul 2008, cât și pentru anul 2009. Dintre statele nou membre UE, Bulgaria a mai înregistrat o diferență pozitivă în anul 2008 (de numai 5%, față de 25% în România) și Malta în anul 2009 (16%). (4)

În acest context, este necesară o mai mare concentrare a eforturilor la nivel național, în domeniul siguranței rutiere, atât din partea Guvernului, a ministerelor (Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Educației, al Sănătății), cât și din partea comunităților și a societății civile. Determinanții contextului național trebuie analizați și înțeleși. Până în prezent România nu a avut o strategie specifică de siguranță rutieră, dar obiective generale privind acest domeniu sunt incluse în Strategia Națională de Ordine Publică 2010 – 2013. (5)

Noul cadru strategic european ”Siguranța rutieră europeană: orientări de politici privind siguranța rutieră 2011 - 2020” (7) trebuie să fie analizat de părțile implicate din România, astfel încât la nivel național să fie stabilite obiective adecvate și mecanisme fezabile de implementare și de evaluare. Printre obiectivele majore ale strategiei europene se numără îmbunătățirea educației utilizatorilor de drumuri, creșterea capacității instituționale pentru respectarea legislației rutiere, dezvoltarea de infrastructură mai sigură și de vehicule mai sigure, promovarea noilor tehnologii în domeniu, îmbunătățirea serviciilor de urgență și post-traumă și protecția utilizatorilor vulnerabili ai drumurilor.

CONCLUZII

Siguranța rutieră reprezintă o problemă majoră de sănătate publică la nivel național, prin numărul mare de accidente de trafic, România fiind departe de ținta stabilită de UE pentru anul 2010, de înjumătățire a deceselor rutiere comparativ cu anul 2001. România este, de asemenea, departe de media diferenței din statele nou-membre (-16.8%), înregistrând o diferență pozitivă în anii 2008 și 2009. În acest scop este necesară concentrarea eforturilor în plan național, pentru a dezvolta obiective realiste și mecanisme fezabile de implementare a strategiei europene, pentru atingerea unor rezultate mai bune în viitor.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. White Paper: European transport policy for 2010: time to decide. Available at: http://ec.europa.eu/transport/strategies/doc/2001_white_paper/lb_com_2001_0370_en.pdf;
2. Communication to the Commission. European Road Safety Action Programme. Halving the number of road accident victims in the European Union by 2010: A shared responsibility. Available at: http://ec.europa.eu/transport/road_safety/observatory/doc/com_2003_0311_en.pdf;
3. http://ec.europa.eu/transport/road_safety/specialist/statistics/care_reports_graphics/index_en.htm;
4. Ex-post evaluation of the RSAP. Volume 1. Available at: http://ec.europa.eu/transport/road_safety/pdf/ersap_ex_post.pdf;
5. Government Decision no. 1040/2011 regarding the approval of National Strategy for Public Policy 2010 - 2013. Published in the Romanian Official Journal no. 721/28 October 2010;
6. UNECE. Statistics of road traffic accidents in Europe and North America. Available at: http://www.unece.org/trans/main/wp6/publications/stats_accidents2011.html;
7. EC. “Towards a European road safety area: policy orientations on road safety 2011-2020”. Available at: http://ec.europa.eu/transport/road_safety/pdf/road_safety_citizen/road_safety_citizen_100924_en.pdf;
8. <http://www.who.int/roadsafety/>;
9. www.insse.ro;
10. www.ms.ro.